

Γιατί είμαστε τελευταίοι στη μαθητική επίδοση;

Του Γιώργου Ψαχαρόπουλου
Βουλευτή Επικρατείας των Φιλελευθέρων

γνώμη

Συχνά στον ελληνικό τύπο παρουσιάζονται έρευνες που φέρνουν την Ελλάδα σταθερά τελευταία στη μαθητική επίδοση. Εκτός από την έρευνα PISA του ΟΟΣΑ στην οποία τα αποτελέσματα ήταν απογοητευτικά, σε πρόσφατη μελέτη της UNICEF η Ελλάδα ήταν προτελευταία στην επίδοση μαθητών 14-15 ετών. Τι φταίει;

Στη διεθνή εκπαιδευτική κοινότητα, ένα εκπαιδευτικό σύστημα αναλύεται με βάση δυο κύριες παραμέτρους: τις εισροές (input) και τις εκροές (output). Κάποιες φορές αναλύονται και επί μέρους στοιχεία της εκπαιδευτικής πράξης, για να εξηγηθούν καλύτερα τα αποτελέσματα.

Εισροές → Εκπαιδευτική Πράξη → Εκροές

Μέρος της άσχημης μαθητικής επίδοσης (εκροές) στηρίζεται τις χαμηλές εισροές. Είναι γνωστό πως η κατά μαθητή δαπάνη στην Ελλάδα είναι η χαμηλότερη στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Όμως, αυτό δεν φτάνει για να εξηγήσει το κακό μαθητικό αποτέλεσμα: η **Νότιος Κορέα** δαπανά περίπου το ίδιο ανά μαθητή με την Ελλάδα, αλλά είναι η πρώτη χώρα στον κόσμο σε μαθητική επίδοση.

Ίσως η αιτία να βρίσκεται στους χαμηλούς μισθούς των καθηγητών. Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΟΣΑ ένας καθηγητής Μέσης Εκπαίδευσης αμείβεται στην Ελλάδα με 24.000 ευρώ ετησίως, αρκετά λιγότερο από έναν Ευρωπαίο συνάδελφο του. Πάντως στη μελέτη της UNICEF, η **Τσεχία και η Ουγγαρία** είναι σε πολύ καλύτερες θέσεις από την Ελλάδα σε δείκτες μαθητικής επίδοσης, αν και δαπανούν για μισθούς καθηγητών σχεδόν το ένα-τρίτο από την Ελλάδα.

Μπορεί ο λόγος να εντοπίζεται σε άλλους εκπαιδευτικούς δείκτες, όπως η αναλογία μαθητών ανά καθηγητή και μαθητών ανά υπολογιστή. Στον πρώτο λόγο τα πάμε περίφημα, καθώς είμαστε από τις λίγες χώρες στον κόσμο που έχουμε **δέκα μαθητές ανά καθηγητή** στη Μέση Εκπαίδευση. Η συμμετοχή των υπολογιστών στα εκπαιδευτικά δρώμενα ξεκίνησε από πολύ χαμηλά, αλλά τελευταία βελτιώνεται.

Τσως πάλι η άσχημη επίδοση να έχει να κάνει με το «αγγλοσαξονικό» μοντέλο εξέτασης, άποψη που υποστηρίχθηκε σθεναρά. Κάτι τέτοιο θα ήταν πολύ ανακουφιστικό, καθώς θα αλλάζαμε μόνο τον τρόπο εξέτασης και η επίδοση θα διορθώνονταν. Δυστυχώς όμως οι τρεις καλύτερες χώρες στην μαθητική επίδοση (**Κορέα, Ιαπωνία, Φινλανδία**) δεν έχουν αγγλοσαξονικό μοντέλο μάθησης, ακριβώς σαν την προτελευταία Ελλάδα. Επιπλέον, μελέτη της καθηγήτριας Τζάνη στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, διαπίστωσε το ίδιο ακριβώς με τον ΟΟΣΑ και τη UNICEF: οι επιδόσεις των μαθητών, με ελληνικό τρόπο εξέτασης είναι το ίδιο απογοητευτικές.

Η βασικότερη αιτία αποτυχίας είναι το **απαρχαιωμένο εκπαιδευτικό μας σύστημα**. Οι διεθνείς εκπαιδευτικές μελέτες μετρούν την ικανότητα απορρόφησης και επεξεργασίας κειμένου και αριθμών, μαζί με την κριτική σκέψη: αυτά ακριβώς είναι τα χαρακτηριστικά που δεν παράγει η ελληνική εκπαίδευση. Αντίθετα, τα παιδιά συνηθίζουν από το Γυμνάσιο σε ένα περιβάλλον παπαγαλισμού. Τον μεγαλύτερο βαθμό κερδίζει αυτός που θα έχει αποστηθίσει καλύτερα τη «μία, σωστή απάντηση».

Αν νομίζουμε πως είναι μόνο ελληνικό το πρόβλημα, σε πρόσφατο άρθρο του το Newsweek, εντόπισε το ίδιο πρόβλημα και στην κινεζική εκπαίδευση: και εκεί τα σχολεία παράγουν μαθητές-παπαγάλους με καλούς βαθμούς αλλά ελάχιστη δημιουργικότητα. Γι' αυτό οι Κινέζοι, ενώ τυπικά είναι άριστοι μαθηματικοί έχουν κερδίζει μόνο ένα Νόμπελ, στα εβδομήντα χρόνια του θεσμού.

Για να βελτιωθεί η μάθηση δεν χρειάζονται μόνο χρήματα και υπολογιστές. Απαιτείται στην πράξη πλήρη ανατροπή του εκπαιδευτικού συστήματος που έχει φέρει αυτά τα πενιχρά αποτελέσματα. Ποιος όμως να ρισκάρει στην Ελλάδα να ανατρέψει ένα status quo, ακόμη και αν είναι προς όφελος της εκπαίδευσης;

Δαπάνη Ανά Μαθητή και Κατάταξη Επίδοσης Μαθητών 14-15 Ετών

Χώρα	Δαπάνη	Κατάταξη
Νότιος Κορέα	3544	1
Ιαπωνία	5890	2
Φινλανδία	5111	3
Τσεχία	3182	10
Ουγγαρία	2140	16
Ελλάδα	3287	23

Πηγή: UNICEF 2002

Σημείωση: Επί συνόλου 24 χωρών